

Aika: Tiistai 10.3.2020 klo 18.00 – 20.25

Paikka: **Kisatien koulu**

Läsnä: Kiviranta Olli, pj X
Kempainen Timo, vpj X
Aho Harri, j X
Assinen Kari, j X
Paalavuo Minna, j X
Niemi Kauko, j X
Nyman Tiina, j X

Tilli Jouni, khall pj X
Huuskonen Sari, khall edustaja X
Silvast Marjut, vs. kunnanjohtaja X
Puronhaara Markku, sivj.-rehtori, sihteeri X

poistui klo 19.04

Pöytäkirjantarkastajat: Kempainen Timo ja Niemi Kauko

Pöytäkirja yleisesti nähtävillä: 11.3.2020

Sisällys

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA.....	2
TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2019	3
TÄYTTÖLUVAN HAKEMINEN TUNTIOPETTAJAN VIRKAAN/LUOKANOPETTAJA.....	4
TÄYTTÖLUPA/KÄSITYÖN TUNTIOPETTAJA.....	5
TÄYTTÖLUPA/ERITYISOPETUKSEN TUNTIOPETTAJA.....	6
TÄYTTÖLUPA/KOULUNKÄYNNINOHJAAJA	7
TIEDOKSI MERKITTÄVÄT ASIAT	8
MUUT MAHDOLLISET ASIAT	9

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA

Kasv. ja koulutk § 9

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) eli tasa-arvolain mukaan oppilaitoksen tulee laatia toimintansa kehittämiseen tähtäävä tasa-arvosuunnitelma. Tasa-arvolaissa kiellettyjä syrjintäperusteita ovat sukupuoli, sukupuoli-identiteetti ja sukupuolen ilmaisu.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuuslaissa kiellettyjä syrjintäperusteita ovat ikä, alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, poliittinen toiminta, ammattiyhdistystoiminta, perhesuhteet, terveydentila, vammaisuus, seksuaalinen suuntautuminen sekä muu henkilöön liittyvä syy.

Tässä tarkoituksessa tasa-arvovaltuutettu ja yhdenvertaisuusvaltuutettu kartoittavat parhaillaan, miten opetuksen järjestäjät huolehtivat siitä, että niiden hallinnoimissa peruskouluissa on tasa-arvolain 5 a §:n ja 6 c §:n sekä yhdenvertaisuuslain 6 §:n mukaisesti laaditut toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Valtuutetuilla on yhdenvertaisuusvaltuutetusta annetun lain (1326/2014, 4 §) sekä tasa-arvolain (17 §) mukaan oikeus saada viranomaisilta sekä koulutuksen järjestäjältä valvontatehtäviensä hoitamiseksi välttämättömät tiedot. Valvontatoiminta varten vastasimme kysymyksiin syksyllä 2019. Vastatessa jouduimme viittaamaan kunnan suunnitelmaan.

Reisjärven kunnan yt-elimessä on ollut käsittelyssä valmisteltu koulujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma (liite).

Sivj/reht

Ehdotus: Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyy koulutoimen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman vuosille 2020 – 2024.

Päätös: Hyväksyttiin.

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2019

Kasv. ja koulutk § 10

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan vuoden 2019 budjetti oli 5 631 000 €. Toteutuma 28.2. oli 0,257% yli arvion. Vielä 25.2. toteutumamme näytti alittuvan 45 000 €:a. Tämän jälkeen on tullut kirjauksia ja ns. vyörytyksiä siten, että ylitystä on 14482 €. Ongelmallisoin kohde oli muuten kiitosta saanut ja kunnan imagoa nostanut lukiokoulutus. Lukiossa on tehty säästötoimia mm. sijaisia ei ole palkattu, tunteja on vähennetty ja tunteja on pidetty puolella korvauksella ja siltikin menot ylittivät. Osa ylityksestä selittyy lisääntyneellä oppilasmäärällä. Lukion ylitys oli 95 000 €.

Kehitys- ja talouspäällikkö Marjut Silvastin antaman ohjeen mukaan lautakuntien käsittelemät vuoden 2019 tilinpäätöstiedot ja toimintakertomus tulee olla valmiina 13.3.2020 mennessä.

Valtuustoon menevä tilinpäätöskertomus täydentyy lautakuntaan mennessä. Liite.

Tilinpäätös vahvistui 6.3.2020. Siinä kasvatus- ja koulutuslautakunnan lopulliset menot alittuivat 25 561€.

Sivj/reht

Ehdotus: Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyy vuoden 2019 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen.

Päätös: Hyväksyttiin.

TÄYTTÖLUVAN HAKEMINEN TUNTIOPETTAJAN VIRKAAN/LUOKANOPETTAJA

Kasv. ja koulutk § 11

Kunnanhallituksen päätöksen (13.13.2017 §222) mukaisesti täyttölupamenettely koskee kaikkia kunnan virkoja ja toimia. Kaikkiin yli 14 päivän sijaisuuksiin sekä määräaikaisiin ja vakinaisiin virka- ja työsuhteisiin vaaditaan kunnanhallituksen täyttölupa. Tämän lukuvuoden osalta paikka on täytetty sijaisen toimesta kunnanhallituksen edellisen täyttöluvan mukaisesti. Tällä täyttöluvan hakemisella kahdeksi vuodeksi varaudutaan yhden poikkeuksellisen pienen ikäryhmän aiheuttamaan muutokseen virkarakenteessa.

Sivj/reht

Ehdotus: Kasvatus- ja koulutuslautakunta esittää kunnanhallitukselle täyttöluvan myöntämistä tuntiopettajan virkaan (luokanopetus) 1.8.2020 alkaen kahdeksi vuodeksi.

Päätös: Hyväksyttiin.

TÄYTTÖLUPA/KÄSITYÖN TUNTIOPETTAJA

Kasv. ja koulutk § 12

Kunnanhallituksen päätöksen (13.13.2017 §222) mukaisesti täyttölupamenettely koskee kaikkia kunnan virkoja ja toimia. Kaikkiin yli 14 päivän sijaisuuksiin sekä määräaikaisiin ja vakinaisiin virka- ja työsuhteisiin vaaditaan kunnanhallituksen täyttölupa. Lukuvuodeksi 2019 - 2020 paikka on täytetty väliaikaisesti, koska muodollisesti kelpoisia hakijoita ei ollut.

Tällä hetkellä opetusta on käsitöissä kahdeksan tuntia, koodauksessa kaksi tuntia ja pienryhmässä (joustava perusopetus) 19 tuntia. Opettajalle kuuluu myös työsuo-
ppimisjaksojen hoitaminen.

Oppilashuoltoryhmä on seurannut joustavan perusopetuksen tarvetta ja todennut, että siitä hyötyviä oppilaita olisi ryhmän perustamiseen tarvittava neljä. Mikäli ryhmää ei syntyisi, niin resurssi tarvittaisiin samanaikaisopetukseen ja pienryhmiin. Yläkoulun erityisopetusresurssi pienenee yhden erityisluokanopettajan ja yhden avustajan verran 1.6. Joustavan perusopetusryhmän etu on, että siihen saadaan noin 3000 euroa/oppilas ylimääräinen valtionapu.

Joustavasta opetusjärjestelystä olevan ohjeistuksen mukaan toimintaa tulee tarjota tasapuolisesti ja valinnat asiasta tekee moniammatillinen oppilashuolto-ryhmä. Mikäli täyttölupa saadaan, niin kaikille kahdeksansien luokkien oppilaiden huoltajille lähtee kirje asiasta.

Sivj-reht

Ehdotus: Kasvatus- ja koulutuslautakunta esittää kunnanhallitukselle täyttölupien myöntämistä tuntiopettajan virkaan 1.8.2020 alkaen toistaiseksi. Opetettava käsitöitä (tekninen työ), erityisopetusta ja tarvittaessa muita soveltuvia aiheita.

Päätös: Hyväksyttiin.

TÄYTTÖLUPA/ERITYISOPETUKSEN TUNTIOPETTAJA

Kasv. ja koultk § 13

Kunnanhallituksen päätöksen (13.13.2017 §222) mukaisesti täyttölupamenettely koskee kaikkia kunnan virkoja ja toimia. Kaikkiin yli 14 päivän sijaisuuksiin sekä määräaikaisiin ja vakinaisiin virka- ja työsuhteisiin vaaditaan kunnanhallituksen täyttölupa. Lukuvuodeksi 2019 - 2020 paikka on täytetty väliaikaisesti.

Tällä hetkellä laaja-alaista erityisopetusta on yläkoululla ollut 16 tuntia viikossa. Yläkoulun erityisopetusresurssi pienenee yhden erityisluokanopettajan ja yhden avustajan verran 1.6.

Erityisopetuksen ja joustavan perusopetuksen kehystä on syytä tarkastella yhdessä kokonaisuudessa. Myöskin lukion erityisopetusvelvollisuus lisääntyy tulevan opetussuunnitelman myötä.

Yhteensä lähes kahdellesadalle oppilaalle tarvitaan yksi päätoiminen erityisopettaja.

Sivj-reht

Ehdotus: Kasvatus- ja koulutuslautakunta esittää kunnanhallitukselle täyttölupien myöntämistä tuntiopettajan (laaja-alainen erityisopetus) virkaan 1.8.2020 alkaen toistaiseksi.

Päätös: Hyväksyttiin.

Jouni Tilli poistui tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 19.04.

TÄYTTÖLUPA/KOULUNKÄYNNINOHJAAJA

Kasv. ja koulutk § 14

Kunnanhallituksen päätöksen (13.13.2017 §222) mukaisesti täyttölupamenettely koskee kaikkia kunnan virkoja ja toimia. Kaikkiin yli 14 päivän sijaisuuksiin sekä määräaikaisiin ja vakinaisiin virka- ja työsuhteisiin vaaditaan kunnanhallituksen täyttölupa.

Kisatien koululla on toiminut erityisluokan kanssa yhteensä kolme koulunkäynninohjaajaa. Kesäkuun alusta niistä lakkaa yksi toimi. Yksi toimi on täytetty väliaikaisesti toukokuun loppuun saakka henkilön irtisanouduttua. Koulun tuentarve ja oppilaista saadut lausunnot edellyttävät minimissään kahden koulunkäynninohjaajan työpanosta.

Ohjaajien toimia vakinaistettiin keväällä 2019. Tässä kunnan taloustilanteessa olisi hyvä katsoa tarvetta hieman lyhyemmässä jaksossa, eikä sitoa henkilöstöä liikaa. Tästä syystä täyttölupapyyntö olisi syytä esittää aluksi tulevaksi lukuvuodeksi. Väliaikaisuus johtuu organisaatiomuutoksesta.

Sivj/reht

Ehdotus: Kasvatus- ja koulutuslautakunta esittää kunnanhallitukselle täyttöluvan myöntämistä koulunkäynninohjaajan toimeen 11.8.2020 – 4.6.2021 väliseksi ajaksi.

Päätös: Hyväksyttiin.

TIEDOKSI MERKITTÄVÄT ASIAT

- Kasv. ja koulutk § 15
- Opetustoimi ja koronavirus
  - Varhaiskasvatuksen yt-tilanne

Sivj/reht

Ehdotus: Kasvatus- ja koulutuslautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

MUUT MAHDOLLISET ASIAT

Kasv. ja koulutk § 16

KLL:n kilpailuihin osallistuminen ja kustannukset ovat nostaneet aiheen tarkasteltavaksi. Kilpailuista on tullut menestystä, joka on merkittävä kunnan ja erityisesti opetustoimen imagolle.

Vuosittain osallistujia on ollut erityisesti hiihtoon, mutta myös yleisurheiluun. Menestyksen myötä oppilaita on päässyt myös KLL:n SM kilpailuihin. Usein nämä kilpailut ovat kaukana ja niihin tarvitaan mukaan huoltaja ja majoitus. Usein huoltajat ovat osallistuneet kustannuksiin, mutta kunnan taloudellisessa tilanteessa tulisi linjata kustannukset kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi.

Sivj/reht

Ehdotus: Kasvatus- ja koulutuslautakunta keskustelee ja linjaa kilpailuihin osallistumisen sekä niistä tulevat kustannukset.

Päätös: Lautakunta keskusteli KLL:n kilpailuihin osallistumisesta tasa-arvon ja oppilaiden yhdenvertaisen kohtelun sekä mahdollisuuksien pohjalta. Lautakunta päätti seuraavista periaatteista:

1. Koulu päättää osallistujat yhdessä seurojen kanssa mahdollisten karsintojen perusteella.
2. Koulu maksaa osallistumismaksut.
3. Koulu maksaa sovitut matkakorvaukset 0,20 €/km tai edullisemman linja-autokyydin.
4. Mahdolliset majoitukset osallistuja hoitaa itse.
5. Joukkuelajit katsotaan tapauskohtaisesti.

**Reisjärven kunnan esi- ja perusopetuksen
tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma**

2020-2024

1. Aluksi

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta velvoittaa kouluja ja oppilaitoksia laatimaan tasa-arvosuunnitelman. Yhdenvertaisuuslaki edellyttää, että kouluilla ja oppilaitoksilla pitää olla suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Tasa-arvoisessa ja yhdenvertaisessa koulussa ei saa esiintyä syrjintää sukupuolen tai muun henkilöön liittyvän syyn, kuten iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, seksuaalisen suuntautumisen, terveydentilan tai vammaisuuden perusteella. Suomen perustuslaissa yhdenvertaisuuden periaate viittaa sekä syrjinnän kieltoon että ihmisten yhdenvertaisuuteen lain edessä. Yhdenvertaisuuslaki, rikoslaki, tasa-arvolaki ja työlainsäädäntö tarkentavat syrjinnän kieltoa eri elämänalueilla.

Tasa-arvon edistäminen kouluissa tarkoittaa sitä, että oppilaita kohdellaan mahdollisimman tasapuolisesti ja syrjimättömästi koulupäivän kaikissa tilanteissa. Koulussa laadittava tasa-arvosuunnitelma on työkalu, joka ennaltaehkäisee sukupuolen perusteella tapahtuvaa syrjintää ja tukee sukupuolten tasa-arvon edistämistä koulun arjessa. Tasa-arvosuunnitelmalla varmistetaan, että koulussa tehdään järjestelmällistä tasa-arvotyötä ja perusasiat on kirjattu samanlaisina.

Tasa-arvon edistämässä ei ole kyse vain oikeudenmukaisuuden toteuttamisesta, vaan myös edellytysten luomisesta viihtyisän ja motivoivan oppimisympäristön syntymiseksi. Kun kaikkien osaamista ja työtä arvostetaan oikeudenmukaisesti, edistää se oppilaiden hyvinvointia ja kouluviihtyvyyttä.

Tavoitteena on tasa-arvoinen, yhteistyökykyinen sekä tuloksekas työympäristö, jossa tasa-arvo on osa koko toimintakulttuuria. Tasa-arvon edistäminen on kaikkien koulun jäsenten velvollisuus. Erityisesti koulun johdon ja henkilökunnan sitoutuminen tasa-arvoa edistäviin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin on tärkeää. Tasa-arvosuunnitelman perimmäinen tarkoitus on, että tasa-arvoajatus ja -tavoite saataisiin luontevasti sisällytettyä kaikkeen toimintaan.

Koulun toiminnan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden parantamiseksi keskeisiä kehittämisiä ovat

- syrjinnän tunnistaminen
- syrjintään puuttuminen
- toiminnan ja käytäntöjen vaikutusten arviointi ja yhdenvertaisuutta edistävien toimenpiteiden toteutuminen
- osallisuuden lisääminen.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista vaikeuttaviin asenteisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Syrjivät asenteet ovat usein tiedostamattomia ja syrjivät rakenteet vaikeasti havaittavissa. Tarvitaan asenteellisia muutoksia tiedostamisen kautta, jotta vaikutuksista saadaan pysyviä.

Tätä tasa- arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa, mutta vähintään kolmen vuoden välein. Tätä suunnitelmaa täydentävät koulujen oppilashuoltosuunnitelmat ja Reisjärven kunnan laatima Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus-suunnitelma.

2. Tasa-arvo - ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoitus

Yhdenvertaisuuteen ja syrjintään kuuluvat käsitteet

Syrjinnällä tarkoitetaan yhdenvertaisuuslain 6 § mukaan:

- 1) sitä, että jotakuta kohdellaan epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta kohdellaan, on kohdeltu tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa (välitön syrjintä);
- 2) sitä, että näennäisesti puolueeton säännös, peruste tai käytäntö saattaa jonkun erityisen epäedulliseen asemaan muihin vertailun kohteena oleviin nähden, paitsi jos säännöksellä, perusteella tai käytännöllä on hyväksyttävä tavoite ja tavoitteen saavuttamiseksi käytetyt keinot ovat asianmukaisia ja tarpeellisia (välillinen syrjintä)
- 3) henkilön tai ihmisryhmän arvon ja koskemattomuuden tarkoituksellista tai tosiasiallista loukkaamista siten, että luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai hyökkäävä ilmapiiri (häirintä);
- 4) ohjetta tai käskyä syrjiä.

Etninen syrjintä on ihmisten eriarvoista kohtelua sillä perusteella, että he kuuluvat tiettyyn etniseen tai kansalliseen ryhmään. Etnistä syrjintää voi olla myös erilaiseen asemaan asettaminen henkilön uskonnon tai kansalaisuuden perusteella.

Häirinnällä tarkoitetaan henkilön tai ihmisryhmän arvon ja koskemattomuuden tarkoituksellista tai tosiasiallista loukkaamista siten, että luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai hyökkäävä ilmapiiri.

Muodollisen yhdenvertaisuuden toteutuminen tarkoittaa sitä, että samanlaisessa tapauksessa ihmisiä tulee kohdella samalla tavoin. Tasapuolinen kohtelu on tärkeä hallinnon oikeusperiaate. Perustuslaki kieltää ihmisten asettamisen erilaiseen asemaan ilman hyväksyttävää perustetta. Hallintolain 6 § mukaan viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden.

Tosiasiallinen yhdenvertaisuuden toteuttaminen edellyttää yhteiskunnassa esiintyvän syrjintään perustuvan eriarvoisuuden aktiivista poistamista. Samanlainen kohtelu ei aina takaa yhdenvertaisuuden toteutumista, sillä ihmisten lähtökohdat ja mahdollisuudet ovat erilaiset. Yhdenvertaisuuden aktiivinen edistäminen voi merkitä poikkeamista samanlaisen kohtelun periaatteesta, jotta heikommassa asemassa olevien ryhmien tosiasiallinen yhdenvertaisuus toteutuisi. Tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen edellyttää myös välilliseen syrjintään puuttumista. Välillinen syrjintä on usein tahatonta ja perustuu esimerkiksi siihen, ettei näennäisesti puolueettoman säännöksen tai käytännön vaikutuksia erilaisiin ihmisiin tunnisteta.

Positiivinen erityiskohtelu tarkoittaa tietyn syrjinnälle alttiin ryhmän (esim. vanhuksat, lapset, etniset vähemmistöt) asemaa ja olosuhteita parantavia erityistoimenpiteitä, jotka tähtäävät tosiasiallisen yhdenvertaisuuden turvaamiseen eivätkä asteeltaan muodostu toisia syrjiviksi. Yhdenvertaisuuslain 7 § mukaan positiivisen erityiskohtelun on oltava pyrityn tavoitteen kannalta oikeasuhteista. Suppeassa oikeudellisessa tarkastelussa positiivisella erityiskohtelulla tarkoitetaan määräaikaisiksi suunniteltuja rekrytointiin, uralla etenemiseen ja oppilasvalintoihin liittyviä toimenpiteitä, joilla lisätään aliedustettujen ryhmien osuutta työpaikoilla, eri henkilöstöryhmissä ja oppilaitoksissa. Ennakoon suunnitellut painotukset vaikuttavat tilanteissa, joissa kahta muodollisesti pätevää hakijaa verrataan keskenään aliedustettua ryhmää edustavan hakijan hyväksi.

Laajemmassa tarkastelussa positiivisella erityiskohtelulla tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla tuetaan eri ryhmien tosiasiallista yhdenvertaisuutta ja osallistumismahdollisuuksia eri

elämänalueilla. Esimerkiksi romanilasten koulunkäyntiä tukevat erityisjärjestelyt sekä tulkkauksen ja erikielisten tiedotusmateriaalien käyttö huonosti suomea puhuvien henkilöiden kanssa asioidessa ovat tällaisia toimenpiteitä. Tässä tapauksessa voidaan puhua myös asiakaslähtöisestä palveluiden kehittämisestä.

Yhdenvertaisuuslain 5 § mukaan työn teettäjän tai koulutuksen järjestäjän on tarvittaessa tehtävä kohtuullisia mukautuksia vammaisten henkilöiden työhön tai koulutukseen pääsyn, työssä selviämisen ja työuralla etenemisen turvaamiseksi.

Kohtuullinen mukauttaminen tarkoittaa yksittäistapauksessa toteutettavia tarpeellisia ja asianmukaisia muutoksia ja järjestelyjä, joilla ei aiheuteta suhteetonta rasitetta esimerkiksi työnantajalle tai koulutuksen järjestäjälle, ja joilla varmistetaan vammaisten henkilöiden mahdollisuus nauttia tai käyttää kaikkia ihmisoikeuksia ja perusvapauksia yhdenvertaisesti muiden kanssa. Kohtuullisilla mukautuksilla edistetään vammaisten henkilöiden työllistymistä, työssä selviytymistä ja työn säilyttämistä, koulutusta ja elinikäistä oppimista.

Tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvä lainsäädäntö

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986) ja sen muutos (1329/2014) 5a§

5 § (30.12.2014/1329)

Tasa-arvon toteuttaminen koulutuksessa ja opetuksessa

Viranomaisten ja koulutuksen järjestäjien sekä muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen on huolehdittava siitä, että tytöillä ja pojilla sekä naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen sekä että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat tämän lain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen.

5 a § (30.12.2014/1329)

Toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi oppilaitoksissa

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Suunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Tasa-arvosuunnitelman tulee sisältää:

- 1) selvitys oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta;*
- 2) tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi;*
- 3) arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.*

Eriyistä huomiota tulee kiinnittää oppilas- tai opiskelijavalintoihin, opetuksen järjestämiseen, oppimiseroihin ja opintosuoritusten arviointiin sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Yhdenvertaisuuslaki 30.12.2014/1325

6 §

Koulutuksen järjestäjän velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta

Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.

Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä.

3. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyön osa-alueet kouluissa

Tasa-arvon tavoite ja laaja yhdenvertaisuusperiaate ohjaavat perusopetuksen kehittämistä. Opetus edistää taloudellista, sosiaalista, alueellista ja sukupuolten tasa-arvoa. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2014 on sitouduttu sukupuolten tasa-arvon edistämiseen monesta näkökulmasta:

- Perusopetus kannustaa yhdenvertaisesti tyttöjä ja poikia opinnoissa. Jokaista oppilasta autetaan tunnistamaan omat mahdollisuutensa ja rakentamaan oppimispolkunsa ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja.
- Perusopetus lisää tietoa ja ymmärrystä sukupuolen moninaisuudesta.
- Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavia periaatteita.
- Opetuksen tulee olla sukupuolitietoista. Jokainen oppiaine edistää sukupuolten tasa-arvoa omalla tavallaan.
- Työtapojen, oppimisympäristöjen ja yhteistyökumppaneiden valinnassa kiinnitetään huomiota sukupuolittuneiden asenteiden ja käytänteiden tunnistamiseen ja muuttamiseen.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita on täydennetty Opetushallituksen määräyksellä 63/011/2015, joka informoi perusopetuksen järjestäjiä koulukohtaisen toiminnallisen tasa-arvosuunnitelman laadintavelvoitteesta.

Opetuksen järjestäminen

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2014 todetaan:

Perusopetuksen yhteiskunnallisena tehtävänä on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Perusopetus kartuttaa inhimillistä ja sosiaalista pääomaa. Inhimillinen pääoma koostuu osaamisesta ja sosiaalinen pääoma ihmisten välisistä yhteyksistä, vuorovaikutuksesta ja luottamuksesta. Yhdessä ne edistävät yksilöllistä ja yhteiskunnallista hyvinvointia ja kehitystä. Perusopetuksen tehtävänä on osaltaan ehkäistä eriarvoistumista ja syrjäytymistä sekä edistää sukupuolten tasa-arvoa. Perusopetus kannustaa yhdenvertaisesti tyttöjä ja poikia eri oppiaineiden opinnoissa sekä lisää tietoa ja ymmärrystä sukupuolen moninaisuudesta. Jokaista oppilasta autetaan tunnistamaan omat mahdollisuutensa ja rakentamaan oppimispolkunsu ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja.

Perusopetuksen kulttuuritehtävänä on edistää monipuolista kulttuurista osaamista ja kulttuuriperinnön arvostamista sekä tukea oppilaita oman kulttuuri-identiteetin ja kulttuurisen pääoman rakentamisessa. Opetus lisää ymmärrystä kulttuureiden moninaisuudesta ja auttaa hahmottamaan kulttuureita menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden jatkumoina, joissa jokainen voi itse olla toimijana.

Elämän, toisten ihmisten ja luonnon kunnioittamisen rinnalla korostetaan ihmisarvon loukkaamattomuutta, ihmisoikeuksien kunnioittamista ja suomalaisen yhteiskunnan demokraattisia arvoja, kuten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

Suomen perustuslain ja yhdenvertaisuuslain mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, seksuaalisen suuntautumisen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Reisjärven kouluissa huolehditaan, että oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Opetuksessa käytettävät työvälitteet, työaineet ja oppimateriaalit ovat kaikkien saatavilla.

Mikäli opetukseen sisältyy leirikouluja, retkiä tai opintokäyntejä, jotka ovat maksullisia, varmistetaan, että kaikilla oppilailla on mahdollisuus osallistua varallisuudesta huolimatta. Oppilaalla on oikeus saada myös maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämä oppilashuolto sekä laissa määritellyt opintososiaaliset edut ja palvelut. Oppilashuollon palveluiden tulee olla yhdenvertaisesti saavutettavissa riippumatta siitä, missä koulussa oppilas opiskelee.

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Kouluissa puututaan kaikenlaiseen kiusaamiseen ja syrjintään ja kasvatetaan oppilaita, jotka eivät kiusaa muita. Kiusaamisen vastaiseen toimintaan on käytössä erilaisia toimenpideohjelmia, joita kunnat/koulut voivat oman linjauksensa mukaisesti käyttää.

Koulun aikuisten toiminnassa otetaan huomioon oppilaan etu, oppilaan oikeus ilmaista näkemyksensä ja tulla kuulluksi sekä oppilaan näkemysten kunnioittaminen sekä hyvinvoinnin edistäminen heidän kehitystasonsa mukaisesti.

Vaikka opetus on mahdollisimman sukupuolineutraalia eli oppilaiden sukupuoleen kiinnitetään mahdollisimman vähän huomiota, otetaan opetuksessa myös huomioon myös sukupuolisensitiivisyys. Tavoitteena on tunnistaa tyttöjen ja poikien erilaiset tarpeet eri ikä- ja kehitysvaiheissa. Opiskeluolot järjestetään sellaisiksi, että ne sopivat sekä tytöille että pojille. Molempia sukupuolia tulee myös kannustaa löytämään omat henkilökohtaiset vahvuutensa.

Opintosuoritusten arviointi

Arviointi perustuu aina opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja maakunnallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin tavoitteisiin. Arviointi kohdistuu oppilaan oppimiseen, työskentelyyn ja käyttäytymiseen. Luotettava arviointi edellyttää näiden osa-alueiden monipuolista havainnointia ja dokumentointia.

Oppilaita ja heidän suorituksiaan ei verrata toisiinsa eikä arviointi kohdistu oppilaiden persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Arviointi toteutetaan maakunnassa yhtenäisin periaattein, jolloin oppilaat ovat samanarvoisessa asemassa. Maakunnallisia painopisteitä ovat yrittäjämäinen toimintatapa ja osallisuus, jotka huomioidaan arvioinnissa.

Arviointi on oppilaan ikätason mukaista. Arviointi on säännöllistä, monimuotoista ja tavoitteellista. Arvioinnin tehtävänä on ohjata ja tukea oppimisprosessia ja edistää oppimaan oppimista. Itsearviointiin avulla kasvatetaan lapsen ja nuoren itsetuntemusta ja itseluottamusta. Itsearviointiin pitää olla arkipäiväinen osa koulutyötä, realistista, kohtuullista ja ajankohtaista. Vertaisarvioinnissa oppilaat ohjataan arvioimaan yhteistä tai toistensa työskentelyä ja valmiita tuotoksia suullisesti tai kirjallisesti. Vertaisarvioinnissa voidaan arvioida myös, kuinka ryhmä on saavuttanut asetettuja tavoitteita.

Elämäkatsomus vakaumus ja mielipide

Syrjintä vakaumuksen perusteella on laissa kielletty. Kiellettyä on myös oman syrjivän käytöksen perustelemisen vakaumuksella. Syrjintä vakaumuksen perusteella tarkoittaa ihmisen elämäkatsomuksellisten arvojen loukkaamista. Etelä-Pohjanmaan kouluissa kunnioitetaan ihmisten erilaisia elämäntapoja ja -arvoja. Ilmapiiri on erilaisia vakaumuksia kohtaan avoin ja erilaisiin vakaumuksiin suhtaudutaan yhdenvertaisesti. Koska epäkunnioittava suhtautuminen toisen vakaumukseen saattaa johtua tietämättömyydestä ja ennakkoluuloista, pyritään järjestämään mahdollisuuksia tutustua erilaisiin arvomaailmoihin. Virallisessa tiedotuksessa ja henkilökunnan antamassa neuvonnassa kunnioitetaan erilaisia vakaumuksia ja erilaisia arvopohjia.

Etninen tausta, kansallisuus ja kieli

Etnisestä taustastaan, kansallisuudestaan tai kielestään riippumatta kaikki ovat samanarvoisia. Oppilaiden, henkilökunnan ja vierailijoiden oikeutta etniseen ja kulttuuriseen identiteettiin kunnioitetaan. Rasismia ja etnistä syrjintää ei sallita. Tavoitteena on, että syrjintä ehkäistään jo ennalta. Syrjintätapaukset tunnistetaan ja niihin puututaan välittömästi. Monimuotoisuutta arvostavaa ja keskustelevaa toimintakulttuuria kehitetään sekä tuetaan tasa-arvoista kohtaamista ja vuorovaikutusta. Pyritään huolehtimaan tulkkipalveluista, jotta esimerkiksi koulun ja kodin yhteistyötä voidaan toteuttaa oppilaan huoltajan äidinkielestä huolimatta. Erilaisia ajattelu- ja toimintatapoja sallitaan ja hyväksytään.

Seksuaalinen suuntautuminen

Reisjärven kouluissa moninlaiselle sukupuolen tai sukupuoleettomuuden ilmaisulle ja sukupuoli-identiteetin kehittymiselle ja sen pohtimiselle annetaan tilaa ja aikaa. Oppilaan, henkilökuntaan kuuluvan ja vierailijan seksuaalista suuntautumista kunnioitetaan. Seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvaa syrjintää ei sallita. Seksuaalisesta moninaisuudesta kerrotaan ja keskustellaan oppitunneilla osana opetussuunnitelmia ja opetusta.

Seksuaalinen häirintä ja sen ehkäisy

Seksuaalinen häirintä on ei-toivottua käytöstä, jolla loukataan toisen koskemattomuutta. Seksuaalisella häirinnällä luodaan usein uhkaava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri. Sillä on yhtymäkohtia kiusaamiseen, mutta häirinnän ei tarvitse aina olla ilkeämielistä. Vakavimmillaan häirintä voi muuttua seksuaaliseksi väkivallaksi ja rikokseksi.

Seksuaalinen häirintä voi olla esim.

- vihjailevia eleitä tai ilmeitä,
- härskejä puheita, nimittelyä, kaksimielisiä vitsejä,
- vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevaa huomauttelua tai kyselyä,
- pornoaineiston esille asettamista, puhelinsoittoja tai sähköposteja,
- fyysistä koskettelua, seksuaalisväritteisiä ehdotuksia tai vaatimuksia,
- siihen voi liittyä myös seksuaalista väkivaltaa, esimerkiksi raiskaus tai sen yritys.

Kaikkien Reisjärven kouluissa opiskelevien tai työskentelevien tulee kohdella toisiaan kunnioittavasti ja tasavertaisesti. Minkäänlaisia henkilöön tai ryhmään kohdistuvaa seksuaalista tai muuta häirintää - henkistä tai fyysistä ei suvaita. Jos oppilas on joutunut sukupuolisen häirinnän kohteeksi, tulee tämä ilmaista häiritsijälle ja mikäli tämä ei auta, tulee ilmoittaa asiasta opettajalle tai rehtorille. Tiedon saatuaan koulu ryhtyy poistamaan ongelmaa käytettävissään olevin keinoin. Toimenpiteet valitaan tapauskohtaisesti. Vakavimmat tapaukset ovat aina rikoksia ja niiden selvittely kuuluu poliisille.

Vammaisuus ja terveydentila

Ketään ei tule syrjiä vamman tai terveydentilan perusteella. Ihmisen kohtelu on yhdenvertaista ja asiallista, on sitten kyse psyykkisestä tai fyysisestä sairaudesta tai vammasta. Oppilaalla (ja henkilökuntaan kuuluvalla) on oikeus päättää, mitä hän kertoo yhteisönsä henkilöille terveydentilastaan tai vammastaan. Asiasta sovitaan aina oppilaan huoltajan kanssa. Koulussa tehdään mahdollisuuksien mukaan erityisjärjestelyjä tai opiskelupaikka osoitetaan kouluun, jossa erityisjärjestelyt ovat mahdollisia.

Esteettömät kulkureitit merkitään selkeillä opasteilla. Esteettömyys (portaat, hissit, ovet, wc-tilat, valaistus, hälyä ja kaikua vaimentavat materiaalit) varmistetaan suunniteltaessa uusia rakennuksia tai peruskorjattaessa vanhoja tiloja. Ovien avautumismekanismit pyritään suunnittelemaan siten, että kaikki voivat käyttää samoja kulkureittejä.

4. Toiminta syrjintä - ja häirintätapauksissa

Häirinnän ja syrjinnän ehkäiseminen

Häirintää ja syrjintää pyritään ennaltaehkäisemään seuraavin toimenpitein:

- Jokaisessa luokassa keskustellaan häirintään ja syrjintään liittyvistä asioista.
- Erityisesti kiinnitetään huomiota uusien oppilaiden sopeutumiseen kouluun.
- Kouluilla on kiusaamistapausten käsittelyyn selkeät toimintaohjeet esim. KIVA -toiminnan mukaisesti

Häirintään ja syrjintään puuttuminen

- Ensisijaisena vastuuhenkilönä on aikuinen (opettaja tai kuka tahansa muu henkilökuntaan kuuluva), joka on ensimmäisenä tilanteessa mukana.
- Keskustellaan asianosaisten kanssa ja selvitetään tilanteen kulku
- Kirjataan tapahtuma
- Järjestetään osapuolien välinen kuuleminen ja sovitaan, että ei-toivottu toiminta loppuu ja tehdään selväksi, mitä tapahtuu jatkossa, mikäli sopimus ei pidä
- Sovitaan seurannasta
- Ilmoitetaan asiasta vakavuusasteen mukaan huoltajalle, koulun oppilashuoltohenkilöstölle, koulukuraattorille jne.
- Suoritetaan mahdolliset rankaisutoimet
- Oppilashuolto huolehtii, että sekä uhri että tekijä saavat tarvitsemansa tuen. Mikäli kyseessä on laajempi ilmiö, päätetään yhteisistä toimintatavoista.
- Jos tilanne toistuu, pyydetään tekijän huoltajat tulemaan koululle ja selvittämään tilannetta ja pohtimaan, mitä tehdään seuraavaksi. Vakavammissa tapauksissa arvioidaan myös lastensuojelun ja poliisin tarve.

5. Suositukset ja toimintaohjeet kouluille

Koulujen tulee aktiivisesti arvioida tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista omassa kouluyksikössä. Koulun toiminnan kehittämiseen tähtäävä suunnitelmallinen sukupuolten välistä tasa-arvoa edistävä työ tehdään aina yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden kanssa. Oppilaiden tulee osallistua koulussa tehtävään suunnitelmalliseen työhön alusta lähtien lasten ikä ja kehitys huomioiden. Kunkin koulun velvollisuus on selvittää miten oppilaat kokevat tasa-arvon toteutuneen omassa koulussaan. Kartoitus oppilaitoksen todellisen ja ajantasaisen tasa-arvotilanteen kartoittamiseksi voidaan tehdä oppilaiden tai opiskelijoiden sekä opetushenkilöstön keskuudessa esimerkiksi kirjallisen kyselyn avulla. Lapsen ikä ja kehitys huomioiden voidaan vaihtoehtoisina tapoina käyttää myös keskustelua, piirtämistä/maalaamista, esittäviä tapoja jne.

Kysely voidaan toteuttaa erillisenä tai osana muuta koulussa toteutettavaa kyselyä. Kartoituksessa voidaan kysyä esimerkiksi koulun vuorovaikutus- ja toimintakulttuurista, koulun ilmapiiristä, opetuksesta, opinto-ohjauksesta, oppimateriaaleista, seksuaalisesta ja sukupuolen perusteella tapahtuvasta häirinnästä sekä toiveista ja kehittämideoista tasa-arvon edistämiseksi. Tasa-arvokysymyksiä on hyvä myös käsitellä oppitunnilla tai esimerkiksi teemapäivän puitteissa. Koulussa tehdyn kartoituksen perusteella sovitaan kehittämiskohteet ja mahdollisimman konkreettiset toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Ne voidaan kirjata vuosisuunnitelmaan. Yhdessä sovittujen toimenpiteiden lisäksi on hyvä myös

nimetä toimijat, toimenpiteet vastuuhenkilöineen sekä aikataulu valittujen epäkohtien poistamiseen.

Kouluilla pitää olla osana koulujen oppilashuoltosuunnitelmaa, ajan tasalla oleva suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä.

6. Koulun oma osuus

Koulujen tasa-arvon toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain koulukohtaisesti. Tasa-arvosuunnitelmasta tiedotetaan koulun sähköisellä tiedotusallustalla oppilaille, huoltajille ja henkilöstölle. Suunnitelma käydään läpi lukuvuoden henkilöstökokouksessa sekä oppilaskunnan kokouksessa.

Lähteet

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986) ja sen muutos (1329/2014)

Yhdenvertaisuuslaki 30.12.2014/1325

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Tasa-arvo on taitolaji, Opas sukupuolten tasa-arvon edistämiseen perusopetuksessa, OPH 2015

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Reisjärven kunta, Yhteistoimintaelin 07.12.2016, Kunnanhallitus 13.12.2016 §172,
Kunnanvaltuusto 21.3.2017 §6

REISJÄRVEN KUNTA

REISJÄRVEN KUNNAN TILINPÄÄTÖS 2019

Kasvatus- ja koulutuslautakunta

9.3.2020

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Seurantaa koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (Kuntal 110.5 §). Toteutusvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutusvertailusta on lisäksi käytävä ilmi, onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla (Kuntal 110.4 §).

Toteutusvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- tai tuloerälle. Toteutusvertailun laadinnasta vastaa kunnanhallitus sekä tilivelvolliset toimielimet ja viran- tai toimenhaltijat. Selvitys tavoitteiden toteutumisesta annetaan talousarvion toteutusvertailuna.

Tavoitteiden toteutuminen

Lautakuntakohtainen toiminnallisten tavoitteiden ja riskien hallinnan toteutuminen ja on esitetty kunkin tehtäväalueen kohdalla. Talousarviovuoden taloudelliset tavoitteet ja talousarvion toteutuminen on esitetty yhteenvetona sekä tehtäväalueittain että tuloslaskelman muodossa esityksen lopussa. Samoin vuonna 2018 asetetut talouden tasapainottamistoimenpiteet ja niiden toteutuminen vuonna 2019.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA

Vastuualue: Sivistystoimi
Tilivelvolliset: rehtorit

Tulosalue sisältää seuraavat tulosyksiköt:

- Hallinto
- Opetustoimi: perusopetus ja lukio
- Muu koulutus: kansalaisopisto ja musiikkiopisto
- Varhaiskasvatus

Opetustoimi

PERUSOPETUS JA LUKIO

Reisjärven kunnassa toimi vuonna 2019 kaksi esiopetuksen ryhmää. Vielä keväällä toinen ryhmä toimi Petäjämäellä. Samoin keväällä alakoulun rinnakkaisluokat toimivat Seurakuntatalolla ja Rauhanyhdistyksellä. Syksyllä opetus saatiin aloittaa Niemenkartanon uudessa hirsikoulussa. Piha-alueet olivat vielä kesken, mutta syksyn aikana myös loistava leikkialue saatiin käyttöön. Niemenkartanossa oli 15 opettajaa ja Kisatien yläkoulussa (perusopetuksen luokat 7-9) oli 14 opettajaa, joista suurin osa yhteisiä opettajia Reisjärven lukion kanssa.

Molemmilla koululla annettiin oppimisen tueksi myös erityisopettajan ja koulunkäynninohjaajan tukea. Oppimisen tuki perusopetuksessa oli yleistä, tehostettua tai erityistä tukea. Joka koulussa tukea järjestettiin sekä yleisopetuksenryhmässä että osa-aikaisena erityisopetuksena kolmiportaisen tuen mukaisesti. Lisäksi Kisatiellä toimi koko kunnan erityisopetuksen kiinteä pienryhmä.

Oppilaita koululaitoksessa oli 20.9.2019 yhteensä 440. Perusopetuksessa oli 339 oppilasta, esiopetuksessa 43 ja lukiossa 58 opiskelijaa. Koko kunnan väkiluku oli 2718 asukasta.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Talousarviossa asetettujen toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuminen
	Toiminnalliset		
Esiopetus Laadukas opetus	Opetussuunnitelman toteutuminen %	> 95	Toteutui
Perusopetus ja lukio Laadukas opetus	Opetussuunnitelman toteutuminen %	> 95	Toteutui
	Valtakunnallisissa kokeissa menestyminen	vähintään keskitasoa	Toteutui
	Oppilaiden sijoittuminen jatko-opintoihin tai työelämään %	100	Toteutui
	Ulkopuolisten tahojen (opetushallitus) suorittama arviointi (perusopetuslaki 21 §, lukiolaki 16 §)	vähintään keskitasoa	Toteutui
	Lukion keskeyttäneiden osuus %	< 5	3,5%
Henkilöstön ammattitaito	Pätevien opettajien osuus opettajista (päätoimiset) %	> 95 hyvä	Toteutui
Kodin ja koulun yhteistyö	Palaute / kysely		Toteutui
Työyhteisön sisäinen tila	Palaute / kysely		Toteutui
Perusopetuksen kouluverkko	Terveet koulutilat		Toteutui!
	Taloudelliset		
Opetus järjestetään taloudellisesti	Opetustoimen kustannukset e/asukas euroa/esiopetuksen oppilas euroa/perusopetuksen oppilas euroa/lukion oppilas	1580 6057 9200 10529	
Varhaiskasvatus	euroa/asukas (as. luku 2767 on 2019 ennuste)	454	

Toiminnan laajuustiedot	Mittari	Tunnusluku	Toteutuminen
Esiopetuksen oppilaat	Määrä 20.9.2018 / ennuste 20.9.2019	39 / 40	39/43
Perusopetuksen oppilaat	Määrä 20.9.2018 / ennuste 20.9.2019	341 / 340	341/340
Lukion oppilaat	Määrä 20.9.2018 / ennuste 20.9.2019	51 / 52	52/58
Päätoiminen henkilöstö Koulut	Lukumäärä	65	65
	Lukumäärä	3	3
	Koulurakennusten määrä	2+ väistötilat (v.2018 lopussa)	2
Lukion aloituspaikat	Suhteessa ikäluokkaan %	100	100

Opetussuunnitelmaa pystyttiin toteuttamaan hyvin, vaikka väistötiloissa oltiin vielä kevään ajan. Oppilaiden jatko-opintopaikat varmistettiin. Lukion oppilasmäärä jatkoi kasvuaan. Uudet tilatko olivat synnä siihen, että päteviä henkilöitä oli hyvin hakemassa avoimiin virkoihin? Henkilökunnan koulutuksia jatkettiin edelleen yhteisesti tuotetuilla koulutuksilla.

Muutokset eri tekijöissä:

Toiminta ja laajuus	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Tilinpäätös 2019
Esiopetus/oppilaat	30	30	39	40	43
Perusopetus/oppilaat	346	351	341	340	340
Lukio/oppilaat	35	38	45	52	58
Päätoiminen henkilöstö	36	35	65	65	49
opettajat	9	10	35	35	35
Kouluavustajat	3	4	10	9	9
muut	5	5	5	3	3
Koulujen lukumäärä	5	5	5	3	3
Koulurakennuksia	5	5	3+väistötilat	2+väistötilat (v 2018 lopussa)	2
Lukion aloituspaikat suhteessa ikäluokkaan %	100	100	100	100	100
Kunnan asukasmäärä (2019e)	2 857	2 813	2 791	2767	2718

Taloudelliset tunnuslukutavoitteet

Talous	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Tilinpäätös 2019
euroa/asukas (varhaiskasvatus)	356	349	440	454	410
euroa/asukas (koulutoimi)	1506	1534	1507	1580	1631
euroa/esiopetuksen oppilas	8548	8378	8226	6057	5550
euroa/perusopetuksen oppilas	9797	8403	8944	9478	10946
euroa/lukion oppilas	15160	14742	11614	10529	10993

Oppilastiedot tilanteen 20.9. mukaan.

Perusopetuksen ja esiopetuksen kustannukset nousivat johtuen nousseista kiinteistökustannuksista sekä alkaneesta aamu- ja iltapäivätoiminnasta. Toisaalta aamu- ja iltapäivätoiminta vähensi kustannuksia päivähoitossa. Kevään väistötilat lisäsivät perusopetuksen kuljetuskustannuksia. Asukaslukuperusteiset kustannukset nousu johtui laskeneesta asukasmäärästä.

Riskit

Talousarviossa arvioitujen riskien ja niiden hallinnan toteutuminen

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi	Riskeihin varautuminen ja hallinta	Toteutuminen
Koulu- varhaiskasvatuksen rakennusten kunto	- valmistaudutaan varasuunnitelmilla ja nopeutetaan tilojen hankkimista	Uusiin tiloihin päästiin elokuussa, vaikka kaluston toimitus myöhästyi ja piha- alue saatiin kuntoon vasta syyslomalla.
Muodollisesti pätevien työntekijöiden rekrytointi	- tehdään kuntokartoitukset ja huoltotyöt ajallaan	Henkilöstön rekrytoinnissa oli ihailtavan paljon päteviä hakijoita (uudet tilat?)
Varhaiskasvatuksen subjektiivisen oikeuden laajentuminen	- varaudutaan henkilöstön rekrytointiin hyvissä ajoin	

Anjalan ryhmäperhepäiväkodin siirto Petäjämäelle oli onnistunut siirto. Alakoulun piha-alueen työmaan kanssa elettiin hyvin ja vältyttiin onnettomuuksilta. Aamu- ja iltapäivätoiminnan aloittaminen vähensi painetta päivähoitossa.

Henkilöstö

Opetustoimi htv ¹	Vakinaiset	Sijaiset	Määrä- aikaiset	Työllistetyt	Yhteensä	Yhteensä ilman työllistettyjä
TP2018	42		7		49	49
TP2019	46		3		49	49
Muutos ed. vuoteen						

htv¹ = palveluksessolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä/365*(osa-aikaprosentti/100)

Tehdyn organisaatorakenteen myötä koulunkäynninohjaajien toimia vakinaistettiin. Kolme opettajan virkaa on ollut täytettynä väliaikaisesti. Yksi ohjaaja siirtyi koulutoimeen avustettavan mukana.

SÄÄSTÖSTRATEGIAN EDELLYTTÄMÄT TOIMET

Kunnan säästöstrategiaa jatkettiin entisellä ajatuksella, että säästöjen lisäksi pyritään säilyttämään laatu ja muistamalla kehittäminen. Kaikki vuodelle 2019 asetetut säästötavoitteet toteutuivat, mutta ne eivät tulleet pelkästään sovituihin, vaan uusina tulivat mukaan mm. psykologi-palvelun oston vähentymisenä syksyllä yhteen päivään viikossa. Säästöistä toteutuivat myös väliaikaistiloista johtuvien kytien väheneminen syksyllä. Kunnassamme työstettiin strategiaa, joka säästöjen lisäksi varmistaisi kuitenkin koululaitoksen kehittämisen. Osa sovituihin asioista siirtyi mm. kuljetuksien kilpailutuksen siirtyessä vuodelle. Lisäksi teimme lisäsäästöjä mm. Kivatien koulun seitsemänsiä luokkia ei jaettu kolmeen perusopetusryhmään. Kotitaloustuntien aikana muutama oppilas on ollut suorittamassa työssäoppimista siivouksessa ja keittiöllä.

Johdon yhdistämisestä tulevat säästöt toteutuivat. Samoin toteutui henkilöstön vähentämisestä ja yhdysluokkarakenteesta poistumisesta kaavailut säästöt. Lukion kokonaiskustannukset nousivat, johtuen lisääntyvästä oppilasmäärästä ja uuden opintosuunnitelman edellyttämistä hankinnoista. Toisaalta uudet oppilaat tuovat reilusti valtionapua. Lukiossa ei otettu yhtään sijaista ja pieniä ryhmiä opettavat opettajat opettivat puolella palkalla (saksa). Olemme entisestään panostaneet lisärahan hakemiseen eri kanavista.

RISKIT

Syntyvyys on laskenut koko maassa. Reisjärvellä tämä näkyy parissa alle kouluikäisten ikäluokassa.

Vuoden aikana keskusteltiin myös varhaiskasvatuksen mahdollinen laajeneminen 5-vuotisten esiopetuksiksi.

Ikäryhmien pienentyessä on lukiota kehitettävä entisestään vetovoimaisemmaksi, jotta saisimme muualtakin muutaman oppilaan. Tätä työtä on tehty kehittämällä yliopistoyhteistyötä sekä lisäämällä yrittäjyyttä ja koodausta.

Erityisopetuksen uudelleen organisoiminen ei tuonut vielä tarvittavaa tehokkuutta eurojen muodossa (laatu ja sen mukana muut välilliset kunnan kustannukset eivät nousseet) Aloitettua organisoimista ja tehostusta on jatkettava.

Uusien työntekijöiden rekrytointiin on panostettava. Koko maassa työllisyysaste on noussut ja kaupungistuminen jatkuu, jolloin rekrytoinnissa on tuotava esiin kuntamme hyviä puolia. Pelkkä viran tai toimen avaaminen ei riitä. Kunnan strategian valmistuminen on oiva apu tähän tehtävään. Tässä oli selvästi näkyvissä uusien tilojen vaikutus. Hakijoita oli hyvin.

Muu koulutus

KANSALAIPOISTO JA MUSIIKKIPISTO

Reisjärven kunta on jäsenkuntana Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymässä ja Ylivieskan seudun musiikkiopistossa. Reisjärvi kuuluu Jokilatvan kansalaisopistoon.

Näiden toteutumista rehtorit tekivät selvitykset. Talousarviossa pysyttiin.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen toiminta-ajatuksena on tuottaa ja tarjota Reisjärvellä varhaiskasvatuslain mukaisesti ja kunnassa esiintyvää tarvetta vastaavasti varhaiskasvatusta alle kouluikäisille lapsille.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Talousarviossa asetettujen toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnan painopistealueet	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuminen
Lapsen ja perheen osallisuuden mahdollistaminen ja lisääminen	Yksiköissä kirjataan toimikausittaiset suunnitelmat Toteutunutta toimintaa dokumentoidaan	Yksikkökohtaiset toimintasuunnitelmat Lasten kasvunkansiot Perheiden kanssa yhteisten tapahtumien määrä Asiakastyytyväisyyskysely parillisina vuosina keväällä	Toteutui
Varhaiskasvatus on kaikissa toimintamuodoissa suunnitelmallista ja pedagogista	Varhaiskasvatussuunnitelman sekä lapsen varhaiskasvatussuunnitelman päivittäminen vuoden aikana uusien perusteiden mukaiseksi (Opetushallituksen ohjeet) Varhaiskasvatussuunnitelmat tehdään kaikille lapsille ja niiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti	Käytössä 1.8.2019 alkaen Esimiesten seuranta	Toteutui
Varhaiskasvatusympäristö on lapselle kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsille ja aikuisille	Toimintaympäristö arvioidaan ja olemassa olevat riskit kartoitetaan Päiväkotihankkeen eteneminen ja toteuttaminen sekä varhaiskasvatuksen henkilöstön mitoituksen muuttaminen uuden varhaiskasvatuslain mukaiseksi Säännölliset kehityskeskustelut henkilöstön kanssa	Riskikartoitukset yksiköittäin ja vuosittain Uudet toimitilat käytössä viimeistään vuonna 2020 Esimiesten seuranta	Anjalan ryhmäperhepäiväkoti siirtyi Petäjämäkeen. Rakennushanke aloitettiin. Keskustelut käytiin.

Taloudelliset tunnuslukutavoitteet

Varhaiskasvatus nettomenot, 1000 e	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Tilinpäätös 2019
Hallinto	-143	-138	-122	-123	-118
Perhepäivähoito	-216	-138	-134	-175	-121
Ryhmäperhepäivähoito	-212	-354	-431	-506	-471
Päiväkoti	-246	-258	-272	-301	-241
Erityisvarhaiskasvatus	-1	-12			
Lasten kotihoidontuki	-198	-151	-148	-151	-159
Yhteensä	-1016	-1053	-1104	-1258	-1111

Erityisvarhaiskasvatusta on ollut, mutta se on kirjautunut koulun toimintaan. Kodinhoidontuki on useamman vuoden pienentynyt, mutta nyt sitä on käytetty hieman varattua enemmän.

Riskit

Talousarviossa arvioitujen riskien ja niiden hallinnan toteutuminen

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiseksi	Riskeihin varautuminen ja hallinta	Toteutuminen
Henkilöstön suuri vaihtuvuus yksiköissä Varhaiskasvatuslain mukaisen, kelpoisuusvaatimukset täyttävän henkilöstön saatavuus Päiväkotihankkeen viivästyminen tai kokonaan toteutumatta jääminen	- Henkilöstön rekrytoimista nopeisiin tarpeisiin tulee tehostaa - Varhaiskasvatuslain (540/2018) henkilöstömitoituksen mukaisen henkilöstön muutos ja rekrytoiminen tulee aloittaa - Tilojen osalta varasuunnitelman tekeminen yhdessä teknisen puolen kanssa	Henkilökuntaa ei vakinaistettu, vaan odotetaan organisaatiouudistusta uuden päiväkodin myötä. Varasuunnitelma Anjalan osalta otettiin käyttöön

Varhaiskasvatuksen tilojen ja palkkauksien riski jatkuu vuodelle 2020; nyt varasuunnitelmat olivat onnistuneita.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Varhaiskasvatuksen päivittäisen toiminnan pedagogiikka ja suunnitelmallisuus lisääntyivät yksiköissä uuden varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden edelleen syventyessä toiminnassa. Lasten osallisuutta rohkaistiin toteuttamalla lapsilta tulevia toimintaehdotuksia toiminnoissa. Perheille tarjottiin erilaisia osallisuuden muotoja suunnittelemaan yhteisiä tapahtumia ja kutsumalla perheitä oppimisympäristön arviointiin.

Uusia yhteistyömuotoja luotiin ympäröivän yhteisön kanssa, koulun, esiopetuksen, lastenneuvolan, kirjaston sekä vanhempien työpaikkoihin tutustumisilla. Perheiden kanssa yhteisten tapahtumien osallisuus koettiin sujuvana ja luontevana.

Toteutettu asiakastyytyväisyyskyselyn vastausaktiivisuudessa ei päästy tavoitteeseen. Sisältö tuotti sanallista osallisuuden kokemusta perheiltä.

Varhaiskasvatuksessa keskitytään lasten ja perheiden osallisuuden lisäämiseen.

Vakinaisia 31.12.2019 oli 5 perhepäivähoitajaa. Perhepäivähoidossa lapsille osoitetaan varahoitopaikat perhepäivähoitajan työaikatasausvapaiden ajaksi, resurssipaikat on sovittu Anjalaan/Petäjämäki, Kirnuun ja Louna-tuuleen. Perhepäivähoitajan ryhmään voidaan sijoittaa enimmillään neljä alle kouluikäistä lasta ja lisäksi yksi esiopetukseen osallistuva osapäivälapsi.

Ryhmäperhepäivähoitoryhmiä on edelleen 4, joilla on pystytty vastaamaan kasvaneeseen päivähoitotarpeeseen.

Vuorohoito oli keskitetty Anjalaan, jossa toimi kaksi ryhmäperhepäiväkotia, Kiurut ja Peipposet. Peipposissa oli 12 hoitopaikkaa ja Kiuruissa oli 8 hoitopaikkaa.

Kirnut toimivat Kisatien koulun vieressä olevissa parakeissa ja siellä toimii kaksi ryhmää Leivoset ja Pulmuset. Leivosissa on 12 hoitopaikkaa ja Pulmusissa 8 hoitopaikkaa.

Päiväkoti Tuulenpesä toimii Anjalantiellä. Tuulenpesässä on yksi ryhmä, Lounatuulet, jossa on 24 hoitopaikkaa.

Uuden päiväkodin osallistavasta suunnittelusta päästiin syksyllä toteutukseen.

Anjala siirtyi Petäjämäkeen elokuussa 2019. Vuorohoito keskitettiin Kirnuun kesäkuun alusta.

Vuonna 2019 varhaiskasvatuspalvelut laskivat hieman edelliseen vuoteen verrattuna: hoitopäiviä oli 13481 (14448), yhteensä 128 (137) lasta.

Reisjärvellä on pystytty tuottamaan ja tarjoamaan hoitoa alle kouluikäisille, subjektiivisen valintaoikeuden piirissä oleville lapsille lain määräämin perusteiden ja aikarajoin. Tämän on mahdollistanut ryhmäperhepäiväkodit sekä perhepäivähoitajien palkkaaminen tarvittaessa määräaikaisina, perheen tarvetta vastaavasti. Subjektiivisen oikeuden käyttäjien määrä on lisääntynyt.

Lapselle voi varata koko- tai osapäivähoitopaikan 1-10 pv, 11-15 pv tai yli 15 pv kuukaudessa tai 20 h viikossa. Hoitopäiväsuunnittelulla on pyritty hoitopaikkojen tehokkaaseen käyttöön. Perheille pystytään tarjoamaan myös tilapäistä hoitoa, 1- 5 päivää kuukaudessa.

Lapset puheeksi – työmenetelmän käyttöön on koulutettu osa henkilöstöstä. Toiminta pyrkii tukemaan lapsen arkea yhdessä perheiden kanssa.

Erytislastentarhanopettajan konsultaatiopalvelut on saatu koulupuolelta. Kasvun ja kehityksen tukena on ollut erityisopettaja.

Varhaiskasvatuksessa toimitaan lasten ja perheiden terveyttä ja hyvinvointia edistään. Perheiden kanssa on tehty kattavasti jokaisessa yksikössä lapsikohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat. Vanhemmat kohdataan päivittäin, joten he ovat olleet luontaisesti osana hoitopäivää. Toimintaa arvioidaan päivittäin saatavista palautteista, joiden perusteella toimintaa pystytään kehittämään. Asiakastytyväisyyskyselyt toteutetaan joka toinen vuosi.

Henkilöstö

Varhaiskasvatus palkatun henkilöstön määrä	Vakinaiset	Sijaiset	Määrä- aikaiset	Työllistetyt	Yhteensä	Yhteensä ilman työllistettyjä
TP2018	15		10		25	25
TP2019	15		9		24	24
Muutos ed. vuoteen						

Henkilöstö väheni yhdellä johtuen aamu- ja iltapäivätoiminnan aloituksesta.

KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Talousarvion toteutuminen

KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA euroa	Tilinpäätös 2018	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio- muutos 2019	Muutettu talousarvio 2019	Tilinpäätös 2019	Tot %	Poikkeama 2019
Hallinto							
Tuotot							
Kulut	-55 652	-51 400		-51 400	-54 037	105,1	-2 637
Toimintakate	-55 652	-51 400		-51 400	-54 037	105,1	-2 637

Perusopetus							
Tuotot	140 847	98 400	98 400	114 214	116,1	15 814	
Kulut	-3 860 178	-3 794 290	-3 794 290	-3 846 911	101,4	-52 621	
Toimintakate	-3 719 332	-3 695 890	-3 695 890	-3 732 697	101,0	-36 807	
<i>josta</i>							
Esiopetus							
<i>Tuotot</i>							
Kulut	-242 706	-242 280	-242 280	-233 096	96,2	9 184	
Toimintakate	-242 706	-242 280	-242 280	-233 096	96,2	9 184	
Alakoulut							
<i>Tuotot</i>							
Tuotot	2 517	100	100	31 137	31137,3	31 037	
Kulut	-1 388 435	-1 441 270	-1 441 270	-1 468 237	101,9	-26 967	
Toimintakate	-1 385 918	-1 441 170	-1 441 170	-1 437 100	99,7	4 070	
Aamu- ja iltapäivätoiminta							
<i>Tuotot</i>							
Kulut				11 370		11 370	
Toimintakate				-41 106		-41 106	
				-29 736		-29 736	
Yläkoulut							
<i>Tuotot</i>							
Tuotot	1 270	300	300	741	247,1	441	
Kulut	-1 116 912	-1 049 930	-1 049 930	-1 130 650	107,7	-80 720	
Toimintakate	-1 115 642	-1 049 630	-1 049 630	-1 129 909	107,6	-80 279	
Erityisopetus							
<i>Tuotot</i>							
Kulut	-425 223	-461 990	-461 990	-397 210	86,0	64 780	
Toimintakate	-425 223	-461 990	-461 990	-394 375	85,4	67 615	
Yhteiset *)							
<i>Tuotot</i>							
Tuotot	137 059	98 000	98 000	79 500	81,1	-18 500	
Kulut	-686 901	-598 820	-598 820	-617 717	103,2	-18 897	
Toimintakate	-549 842	-500 820	-500 820	-538 217	107,5	-37 397	
Toisen asteen opetus							
<i>Tuotot</i>							
Tuotot	1 686	2 000	2 000	500	25,0	-1 500	
Kulut	-631 777	-549 500	-549 500	-638 080	116,1	-88 580	
Toimintakate	-630 091	-547 500	-547 500	-637 580	116,5	-90 080	
Kansalaisopisto							
<i>Tuotot</i>							
Kulut	-36 498	-34 400	-34 400	-30 994	90,1	3 406	
Toimintakate	-36 498	-34 400	-34 400	-30 994	90,1	3 406	
Musiikkitoiminta							
<i>Tuotot</i>							
Kulut	-44 796	-45 000	-45 000	-46 188	102,6	-1 188	
Toimintakate	-44 796	-45 000	-45 000	-40 142	89,2	4 858	
Varhaiskasvatus							
<i>Tuotot</i>							
Tuotot	141 526	105 500	105 500	142 569	135,1	37 069	
Kulut	-1 248 730	-1 363 020	-1 363 020	-1 253 269	91,9	109 751	
Toimintakate	-1 107 204	-1 257 520	-1 257 520	-1 110 700	88,3	146 820	

Tuotot	284 058	205 900	205 900	263 329	127,9	57 429
Kulut	-5 877 632	-5 837 610	-5 837 610	-5 869 478	100,5	-31 868
TOIMINTAKATE	-5 593 573	-5 631 710	-5 631 710	-5 606 149	99,5	25 561

KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutos	Muutettu talousarvio	Tilinpäätös	Tot %	Poikkeama 2019
	2018	2019	2019	2019	2019		
TOIMINTATUOTOT	284 058	205 900		205 900	263 329	127,9	57 429
Myyntituotot	58 687	58 000		58 000	57 791	99,6	-209
Maksutuotot	134 422	105 500		105 500	132 472	125,6	26 972
Tuet ja avustukset	87 151	40 000		40 000	60 155	150,4	20 155
Muut toimintatuotot	3 798	2 400		2 400	12 910	537,9	10 510
TOIMINTAKULUT	-5 877 632	-5 837 610		-5 837 610	-5 869 478	100,5	-31 868
Henkilöstökulut	-3 372 879	-3 290 550		-3 290 550	-3 372 884	102,5	-82 334
Palvelujen ostot	-1 190 237	-1 151 860		-1 151 860	-1 149 443	99,8	2 417
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-221 225	-223 300		-223 300	-166 985	74,8	56 315
Avustukset	-148 480	-151 200		-151 200	-159 400	105,4	-8 200
Muut toimintakulut	-944 811	-1 020 700		-1 020 700	-1 020 767	100,0	-67
TOIMINTAKATE	-5 593 573	-5 631 710		-5 631 710	-5 606 149	99,5	25 561
Poistot	-46 106	-63 500		-63 500	-52 691		

Talouden tasapainottamistoimenpiteet ja niiden toteutuminen vuonna 2019

Valtuuston 15.5.2018 § 24 päätöksen mukaiset tasapainottamistoimet tavoite-tiedoilla täydennettynä.

Toimenpide	Menettely	Tavoite	euroa	Toteutuminen	2019
Kuljetusten kilpailuttaminen	Kilpailutetaan kuljetukset. Laaditaan lukujärjestykset siten, että aamulla on vain yksi kuljetus ja iltapäivällä mahdollisimman vähän ja keskitettyihin toimipisteisiin.		30 000	Kuljetukset vähenivät syksyllä uuden alakouluhny myötä. Kilpailutus menossa; uudet hinnat syksyille 20.	
Johtoa yhdistetään	Valitaan alakouluille yhteinen rehtori sekä yläkoululle ja lukiolle yhteinen.		30 000	Toteutunut	
Puhelinliittymien kilpailuttaminen	Valitaan oikeanlaiset liittymät.		2 000	Tehty.	
Ryhmien muodostamisen rajoittaminen	Harkitaan tarkkaan, kuinka monta rinnakkaista valinnaisryhmää muodostetaan. Selvitetään etälukiomahdollisuuden ja ryhmän muodostamisen yhteismahdollisuudet.		3 000	Ryhmien muodostuksessa on käytetty suurta harkintaa. Eli on toteutunut.	
Aamu- ja iltapäivätoiminnan aloitus	Koko kunnan esioppilaiden ja 1-2 luokan oppilaiden aamu- ja iltapäivähoito suoritetaan samassa pisteessä koulukäynninohjaajien toimesta.		1 000	Toteutui, mutta säästö näkyy syksyllä yli 20 lapsen vähentymänä päivähoitossa.	
Yhteensä			66 000		

Palvelurakenne ja muut hankkeet	Menettely	Tavoite	euroa	Toteutuminen	2019
---------------------------------	-----------	---------	-------	--------------	------

Kaksisarjaisen alakoulun rakentaminen	Avustaja- ja lisäopettajatarve vähenee, opetusvelvollisuushuojennukset vähenee.		90 000	Kustannuksien nousu on pystytty rajoittamaan tämän verran.	
Päiväkodin rakentaminen	Kalliit parakkiratkaisut poistetaan. Henkilöstömitoituksella saadaan säästö. Keskitetään varhaiskasvatuksen johto omaan kuntaan.		20 000	Parakkiratkaisuja ei vielä saatu pois. Ei ole toteutunut siltä osin.	
Yhteensä säästöt			176 000		
Leasing -maksut/alakoulu, KVALT 20.3.2018 § 15 hyväksynyt lisämääräraha 2018: 60.000			-120 000		
Nettosäästö			50 000		

Tässä taulukossa esitetty vertailu vuoteen 2018.

Investointien toteutuminen

KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio muutos 2019	Muutettu talousarvio 2019	Tilinpäätös 2019	Tot %	Poikkeama 2019
701 Irtain omaisuus						
Alakoulun kalustus	300 000		300 000			
Info-TV, kameravalvonta, av-laitteet				380 029	95	-19 971
I luokkiin (16 kpl)	100 000		100 000	0		-150 000
Uuden päiväkodin kalustus	150 000		150 000			
Yhteensä	550 000		550 000	380 029	69	-169 971

Päiväkodin kalustus siirtyi vuodelle 2020.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	<p>Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianomainen sekä kunnan jäsen.</p> <hr/> <p>Valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite, sähköposti ja telefax</p> <p>Pohjois-Suomen hallinto-oikeus puh. 029 56 42800 (vaihe) 185–190, 194, 195 PL 189, 90101 OULU sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi fax: 029 56 42841</p> <p>Kunnallisvalitus, pykälät Valitusaika 30 päivää</p> <p>Hallintovalitus, pykälät Valitusaika 30 päivää</p> <p>Muu valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite Pykälät Valitusaika Markkinaoikeus 14 päivää Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI puh. 029 56 43300 , fax 029 56 43314 , sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi</p> <p>Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.</p>
Oikaisuvaatimus-/valituskirjelmän sisältö ja toimittaminen	<p>Oikaisuvaatimuskirjelmässä/valituskirjelmässä on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi - muutosvaatimuksen perusteet. <p>Oikaisuvaatimuskirjelmässä/valituskirjelmässä on ilmoitettava oikaisuvaatimuksen tekijän/valittajan nimi ja kotikunta. Jos oikaisuvaatimuksen tekijän/valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen/valituksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä/valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle/valittajalle voidaan toimittaa.</p> <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.</p> <p>Oikaisuvaatimuskirjelmään/valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys oikaisuvaatimus-/valitusajan alkamisen ajankohdasta.</p> <p>Oikaisuvaatimuskirjelmään/valituskirjelmään on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä/valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on liitettävä valtakirjansa mukaan kuin hallintolain 12 §:ssä/HLL 21 §:ssä säädetään.</p> <p>Oikaisuvaatimusasiakirjat/valitusasiakirjat on toimitettava oikaisuvaatimus-/valitusviranomaiselle viimeistään oikaisuvaatimus-/valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos oikaisuvaatimus-/valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa asiakirjat toimittaa viranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Asiakirjat toimitetaan viranomaisen asiaohtiosoitteeseen lähettäjän omalla vastuulla. Tämä voidaan tehdä myös postitse, sähköisesti tai lähetin välityksellä. Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen oikaisuvaatimus-/valitusajan päättymistä.</p> <p>Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite Pykälät</p> <p>Valitusasiakirjat on toimitettava *): nimi, osoite ja postiosoite Pykälät</p>
Lisätietoja	<p>Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 250 euroa (Tuomioistuinmaksulaki 1455/2015). Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireilläpainijana ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.</p> <p>Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje / valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.</p>

*) Jos toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle.